

SMĚRNICE

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2017/1371

ze dne 5. července 2017

o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 83 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů⁽¹⁾,

v souladu s řádným legislativním postupem⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Ochrana finančních zájmů Unie se nevztahuje pouze na správu rozpočtových prostředků, ale týká se i všech opatření, jež poškozují nebo mohou poškodit její aktiva a aktiva členských států, a to v rozsahu, v jakém mají tato opatření význam pro politiky Unie.
- (2) Úmluva o ochraně finančních zájmů Evropských společenství ze dne 26. července 1995, vypracovaná na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii⁽³⁾, včetně protokolů k této úmluvě ze dne 27. září 1996⁽⁴⁾, 29. listopadu 1996⁽⁵⁾ a 19. června 1997⁽⁶⁾ (dále jen „úmluva“) stanoví minimální pravidla týkající se vymezení trestných činů a sankcí v oblasti podvodů poškozujících finanční zájmy Unie. Úmluva byla vypracována členskými státy a konstatovalo se v ní, že podvody poškozující příjmy a výdaje Unie se v mnoha případech neomezují pouze na jednu zemi a jsou často páčány organizovanými kriminálními sítěmi. Již v úmluvě proto bylo uznáno, že v zájmu ochrany finančních zájmů Unie je třeba trestně stíhat podvodná jednání, která tyto zájmy poškozují. Ve stejné době bylo přijato rovněž nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95⁽⁷⁾. Uvedené nařízení stanoví obecná pravidla týkající se stejnorodých kontrol a správních opatření a sankcí postihujících nesrovnalosti s ohledem na právo Unie a zároveň odkazuje na odvětvové předpisy v této oblasti, na podvodná jednání definovaná v úmluvě a na použití trestního práva a trestního řízení členských států.
- (3) Politiku Unie v oblasti ochrany finančních zájmů Unie již upravují harmonizační opatření, například nařízení (ES, Euratom) č. 2988/95. S cílem zajistit provádění politiky Unie v této oblasti je nezbytné pokračovat ve sblížování trestního práva členských států doplněním správní a občanskoprávní ochrany finančních zájmů Unie u nejběžnějších typů jednání souvisejícího s podvody v této oblasti a zároveň předcházet rozporům v těchto oblastech práva i mezi nimi.
- (4) Ochrana finančních zájmů Unie vyžaduje společnou definici podvodů, které spadají do oblasti působnosti této směrnice, jež by měla zahrnovat podvodná jednání poškozující výdaje, příjmy a aktiva souhrnného rozpočtu

⁽¹⁾ Úř. věst. C 391, 18.12.2012, s. 134.

⁽²⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 16. dubna 2014 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a postoj Rady v prvním čtení ze dne 25. dubna 2017 (Úř. věst. C 184, 9.6.2017, s. 1). Postoj Evropského parlamentu ze dne 5. července 2017 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku).

⁽³⁾ Úř. věst. C 316, 27.11.1995, s. 48.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 313, 23.10.1996, s. 1.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 151, 20.5.1997, s. 1.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 221, 19.7.1997, s. 11.

⁽⁷⁾ Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství (Úř. věst. L 312, 23.12.1995, s. 1).

Evropské unie (dále jen „rozpočet Unie“) včetně finančních operací, jako jsou zápůjční a úvěrové činnosti. Pojem závažné trestné činy proti společnému systému daně z přidané hodnoty (DPH) zavedený směrnicí Rady 2006/112/ES ⁽¹⁾ (dále jen „společný systém DPH“) označuje nejzávažnější formy podvodů v oblasti DPH, zejména karuselové podvody, podvody s DPH na bázi chybějícího obchodníka a podvody s DPH páchané v rámci zločinného spolčení, které představují vážnou hrozbu pro společný systém DPH, a tudíž i pro rozpočet Unie. Trestné činy proti společnému systému DPH by měly být považovány za závažné, pokud se týkají území dvou nebo více členských států, pokud jsou výsledkem podvodného systému, v němž jsou tyto trestné činy páchany strukturovaným způsobem s cílem získat neoprávněný prospěch ze společného systému DPH, a pokud celková škoda těmito trestnými činy způsobená je nejméně 10 000 000 EUR. Celkovou škodou se rozumí odhadovaná škoda, kterou způsobil celý podvodný systém finančním zájmům dotčených členských států i Unie, s výjimkou úroků či penále. Cílem této směrnice je přispět k úsilí v boji proti této trestné činnosti.

- (5) Plní-li Komise rozpočet Unie v rámci sdíleného nebo nepřímého řízení, může úkoly souvisejícími s plněním rozpočtu pověřit členské státy nebo je svěřit institucím či jiným subjektům zřízeným podle Smluv nebo některým dalším subjektům či osobám. V případě tohoto sdíleného nebo nepřímého řízení by finanční zájmy Unie měly požívat stejné úrovně ochrany jako při přímém řízení Komisí.
- (6) Pro účely této směrnice je výdajem souvisejícím se zadáváním veřejných zakázek jakýkoli výdaj, který souvisí s veřejnými zakázkami podle čl. 101 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 ⁽²⁾.
- (7) Právo Unie vztahující se na praní peněz je plně použitelné na praní peněz ve vztahu k majetku pocházejícímu z trestných činů, jichž se týká tato směrnice. Odkaz na toto právo by měl zajistit, že režim sankcí zavedený touto směrnicí bude použitelný na všechny závažné trestné činy poškozující finanční zájmy Unie.
- (8) Korupce představuje pro finanční zájmy Unie obzvláště závažnou hrozbu, která v mnoha případech může také souviset s podvodným jednáním. Jelikož všechny úřední osoby jsou povinny postupovat při uplatňování vlastního úsudku nebo uvážení nestranně, mělo by být poskytování úplatků za účelem ovlivnění úsudku nebo uvážení úřední osoby a přijímání tohoto úplatku zahrnuto do definice korupce bez ohledu na právní předpisy platné v zemi dané úřední osoby nebo pro dotčenou mezinárodní organizaci.
- (9) Finanční zájmy Unie mohou být ohroženy určitými druhy jednání úřední osoby, které je správa finančních prostředků nebo aktiv svěřena, ať už za ni odpovídá nebo na ni dohlíží, je-li cílem těchto druhů jednání zpronevřit finanční prostředky nebo aktiva v rozporu se zamýšleným účelem, a tím poškodit finanční zájmy Unie. Je proto třeba zavést přesnou definici trestných činů pokrývajících uvedené jednání.
- (10) Pokud jde o trestné činy pasivní korupce a zpronevěry, je nutné začlenit definici úředních osob, která se bude vztahovat na všechny příslušné osoby působící ve veřejné službě v Unii, v členských státech nebo ve třetích zemích. Na správě finančních prostředků Unie se stále více podílejí soukromé osoby. Aby se zajistila odpovídající ochrana finančních prostředků Unie před korupcí a zpronevěrou, musí se tedy definice „úřední osoby“ vztahovat na osoby, které sice ve veřejné službě nepůsobí, ale jsou pověřeny podobnými úkoly veřejné služby ve vztahu k finančním prostředkům Unie a tyto úkoly vykonávají, jako například smluvní strany podílející se na správě takových finančních prostředků.
- (11) Se všemi znaky skutkové podstaty trestných činů stanovených v této směrnicí musí být spojen pojem úmyslu. Úmysl při jednání nebo opomenutí lze odvodit z objektivních skutkových okolností. Tato směrnice se nevztahuje na trestné činy, k jejichž spáchání není vyžadován úmysl.

⁽¹⁾ Směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (Úř. věst. L 347, 11.12.2006, s. 1).

⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie a kterým se zrušuje nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Úř. věst. L 298, 26.10.2012, s. 1).

- (12) Tato směrnice neukládá členským státům povinnost stanovit trest odnětí svobody za spáchání jiných než závažných trestných činů v případech, v nichž vnitrostátní právo stanoví domněnku úmyslného zavinění.
- (13) Některé trestné činy poškozující finanční zájmy Unie v praxi často úzce souvisí s trestnými činy, na něž se vztahuje čl. 83 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) a legislativní akty Unie založené na uvedeném ustanovení. Při formulaci ustanovení této směrnice je tudíž třeba zajistit soulad mezi uvedenými legislativními akty a touto směrnicí.
- (14) Právnícké osoby by měly být odpovědné za trestné činy vymezené touto směrnicí, jež byly spáchány jejich jménem, v rozsahu, v jakém mohou být jim přičitatelným jednáním poškozeny nebo ohroženy finanční zájmy Unie.
- (15) S cílem zajistit v celé Unii rovnocennou ochranu finančních zájmů Unie pomocí odrazujících opatření by měly členské státy pro trestné činy vymezené v této směrnicí dále stanovit určité druhy trestů a jejich sazby. Trestní sazby by neměly překračovat míru, která je pro dané trestné činy přiměřená.
- (16) Jelikož tato směrnice stanoví minimální pravidla, mohou členské státy přijmout nebo zachovat přísnější pravidla týkající se trestných činů poškozujících finanční zájmy Unie.
- (17) Touto směrnicí není dotčeno řádné a účinné uplatňování disciplinárních opatření nebo sankcí jiné než trestní povahy. Při výměře trestu za trestný čin vymezený podle této směrnice lze zohlednit sankce, které nejsou rovnocenné trestním sankcím a které byly dotčeny osobě uloženy za stejné jednání. U ostatních sankcí by mělo být plně respektováno právo nebýt dvakrát trestně stíhán nebo trestán za stejný trestný čin (zásada *ne bis in idem*). Tato směrnice nekriminalizuje jednání, které není rovněž předmětem disciplinárních sankcí nebo jiných opatření týkajících se porušení úředních povinností, pokud lze na dotčenou osobu takové disciplinární sankce nebo jiná opatření uplatnit.
- (18) Sankce pro fyzické osoby by měly v určitých případech spočívat v trestu odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyř let. Měly by být zahrnuty přinejmenším ty případy, v nichž byla způsobena značná škoda nebo získán značný prospěch, přičemž škoda nebo prospěch by měly být považovány za značné, pokud převyšují 100 000 EUR. Pokud právo členského státu nestanoví výslovně prahovou hodnotu značné škody nebo značného prospěchu jako základ pro trest na horní hranici trestní sazby, měl by tento členský stát zajistit, aby jeho soudy při vyměrování trestů za podvod a trestné činy poškozující finanční zájmy Unie vzaly výši škody nebo prospěchu náležitě v úvahu. Tato směrnice nebrání členským státům v tom, aby stanovily jiné okolnosti naznačující závažnou povahu trestného činu, například jsou-li škoda nebo prospěch potenciální, avšak velmi značné. V případě trestných činů proti společnému systému DPH by však prahová hodnota, nad níž by škoda a prospěch měly být považovány v souladu s touto směrnicí za značné, měla činit 10 000 000 EUR. Zavedení minimální horní hranice sazby trestu odnětí svobody je nutné k zaručení rovnocenné ochrany finančních zájmů Unie v celé Unii. Účelem trestů je silně odrazovat potenciální pachatele v celé Unii.
- (19) Členské státy by měly zajistit, aby skutečnost, že byl trestný čin spáchán v rámci zločinného spolčení ve smyslu rámcového rozhodnutí Rady 2008/841/SVV⁽¹⁾, byla v souladu s platnými předpisy stanovenými jejich právními řády považována za přitěžující okolnost. Měly by zajistit, aby soudci mohli k této přitěžující okolnosti při vyměrování trestů pro pachatele trestných činů přihlídnout, aniž by k tomu byli povinni. Členské státy nejsou povinny přitěžující okolnost stanovit v případě, že trestné činy ve smyslu rámcového rozhodnutí 2008/841/SVV jsou podle vnitrostátního práva samostatné trestné činy a mohou za ně být uloženy přísnější tresty.
- (20) Vzhledem k zejména mobilitě pachatelů a výnosů z protiprávního jednání poškozujícího finanční zájmy Unie, jakož i ke složitým přeshraničním vyšetřováním, která z toho vyplývají, by měl každý členský stát stanovit svou soudní příslušnost, aby mohl proti tomuto jednání bojovat. Každý členský stát by tak měl zajistit, aby se jeho soudní příslušnost vztahovala i na trestné činy spáchané s využitím informačních a komunikačních technologií, k nimž byl získán přístup z jeho území.

(¹) Rámcové rozhodnutí Rady 2008/841/SVV ze dne 24. října 2008 o boji proti organizované trestné činnosti (Úř. věst. L 300, 11.11.2008, s. 42).

- (21) Vzhledem k tomu, že u přeshraničních trestných činů spadajících do působnosti této směrnice může být založena příslušnost více soudů, měly by členské státy zajistit, aby při uplatňování vnitrostátního práva provádějícího tuto směrnici byla plně respektována zásada *ne bis in idem*.
- (22) Členské státy by měly stanovit pravidla týkající se promlčecích dob nezbytná k tomu, aby mohly proti protiprávnímu jednání poškozujícímu finanční zájmy Unie bojovat. V případě trestných činů, jež lze postihovat trestem odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby ve výši nejméně čtyř let, by promlčecí doba měla činit alespoň pět let od okamžiku spáchání daného trestného činu. Tím by neměly být dotčeny členské státy, které promlčecí doby pro vyšetřování, trestní stíhání a výkon trestu nestanoví.
- (23) Aniž jsou dotčena pravidla v oblasti přeshraniční spolupráce a vzájemné právní pomoci v trestních věcech a další pravidla podle práva Unie, zejména podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013⁽¹⁾, je třeba vhodně upravit spolupráci, aby se zajistil účinný postup proti trestným činům, které vymezuje tato směrnice a které poškozují finanční zájmy Unie, včetně vzájemné výměny informací mezi členskými státy a Komisí a technické a operativní pomoci poskytované Komisí příslušným vnitrostátním orgánům, kterou mohou tyto orgány potřebovat k usnadnění koordinace svých vyšetřování. Tato pomoc by neměla vést k zapojení Komise do vyšetřování nebo stíhání konkrétních trestných činů vnitrostátními orgány. Účetní dvůr a auditoři pověřeni prováděním auditu rozpočtů orgánů, institucí a jiných subjektů Unie by měli Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) a dalším příslušným orgánům oznámit všechny skutečnosti, které by mohly být kvalifikovány jako trestný čin podle této směrnice, a členské státy by měly zajistit, aby vnitrostátní kontrolní orgány ve smyslu článku 59 nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 postupovaly v souladu s článkem 8 nařízení (EU, Euratom) č. 883/2013 stejným způsobem.
- (24) Komise by měla Evropskému parlamentu a Radě podat zprávu o opatřeních přijatých členskými státy pro dosažení souladu s touto směrnicí. Zpráva může být případně doplněna o návrhy zohledňující další možný vývoj, zejména ohledně financování rozpočtu Unie.
- (25) Tato směrnice by měla nahradit úmluvu pro ty členské státy, které jsou jí vázány.
- (26) Pro účely uplatňování čl. 3 odst. 4 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849⁽²⁾ by měl být odkaz na závažné podvody ohrožující finanční zájmy Unie, jak jsou vymezeny v čl. 1 odst. 1 a v čl. 2 odst. 1 úmluvy, vykládán jako odkaz na podvod poškozující finanční zájmy Unie ve smyslu článku 3 a čl. 7 odst. 3 této směrnice nebo, pokud jde o trestné činy proti společnému systému DPH, ve smyslu čl. 2 odst. 2 této směrnice.
- (27) Součástí řádného provádění této směrnice členskými státy je i zpracování osobních údajů příslušnými vnitrostátními orgány a výměna těchto údajů mezi členskými státy na jedné straně a mezi příslušnými orgány Unie na straně druhé. Zpracování osobních údajů na vnitrostátní úrovni mezi příslušnými vnitrostátními orgány by mělo být upraveno *acquis* Unie. Výměna osobních údajů mezi členskými státy by měla být prováděna v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680⁽³⁾. Pokud osobní údaje zpracovávají orgány, instituce a jiné subjekty Unie, měly by se použít nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001⁽⁴⁾ nebo případně jiné právní akty Unie upravující zpracování osobních údajů těmito subjekty, jakož i platná pravidla týkající se utajení soudního řízení.

(1) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999 (Úř. věst. L 248, 18.9.2013, s. 1).

(2) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES (Úř. věst. L 141, 5.6.2015, s. 73).

(3) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 89).

(4) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů úřady a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 8, 12.1.2001, s. 1).

- (28) Zamýšlený odrazující účinek těchto trestních sankcí si žádá zvláštní obezřetnost, pokud jde o dodržování základních práv. Tato směrnice respektuje základní práva a dodržuje zásady uznané zejména v Listině základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), především právo na svobodu a bezpečnost, na ochranu osobních údajů, právo svobodné volby povolání a právo pracovat, svobodu podnikání, právo na vlastnictví, právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces, presumpci nevinu a právo na obhajobu, zásady zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů, jakož i zásadu *ne bis in idem*. Tato směrnice má zajistit plné dodržování těchto práv a zásad a musí být prováděna v souladu s nimi.
- (29) Členské státy by měly přijmout opatření nezbytná k zajištění urychleného zpětného získání částek a k jejich převodu do rozpočtu Unie, aniž jsou dotčena příslušná unijní pravidla pro jednotlivá odvětví týkající se finančních oprav a zpětného získávání neoprávněně vynaložených částek.
- (30) Správní opatření a sankce hrají důležitou úlohu v ochraně finančních zájmů Unie. Tato směrnice neosvobozuje členské státy od povinnosti uplatňovat a vykonávat správní sankce a opatření Unie ve smyslu článků 4 a 5 nařízení (ES, Euratom) č. 2988/95.
- (31) Tato směrnice by měla uložit členským státům povinnost stanovit ve svém vnitrostátním právu trestní sankce za podvody a s nimi související trestné činy, jež poškozují finanční zájmy Unie a na něž se směrnice vztahuje. Tato směrnice by neměla zakládat povinnosti týkající se uplatňování těchto sankcí nebo jiného dostupného způsobu vymáhání práva na jednotlivé případy. Členské státy mohou v zásadě i nadále současně uplatňovat správní opatření a sankce v oblasti, na niž se tato směrnice vztahuje. Při uplatňování vnitrostátních právních předpisů, které provádějí tuto směrnici, by členské státy nicméně měly zajistit, aby ukládání trestních sankcí za trestné činy v souladu s touto směrnicí a správních opatření a sankcí nevedlo k porušení Listiny.
- (32) Touto směrnicí by neměly být dotčeny pravomoci členských států strukturovat a organizovat své daňové správy tak, jak považují za vhodné pro zajištění správného určení, vyměření a výběru daně z přidané hodnoty a pro účinné uplatňování práva v oblasti DPH.
- (33) Tato směrnice se použije, aniž jsou dotčena ustanovení o zrušení imunity obsažená ve Smlouvě o fungování EU, v Protokolu č. 3 o statutu Soudního dvora Evropské unie a Protokolu č. 7 o výsadách a imunitách Evropské unie, připojených ke Smlouvě o fungování EU a Smlouvě o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“), a v příslušných prováděcích předpisech nebo v podobných ustanoveních ve vnitrostátním právu. Tyto výsadky a imunity včetně respektování svobodného výkonu mandátu poslanců Evropského parlamentu se při provádění této směrnice ve vnitrostátním právu a při uplatňování vnitrostátního práva provádějícího tuto směrnici plně zohlední.
- (34) Touto směrnicí nejsou dotčena obecná pravidla a zásady vnitrostátního trestního práva týkající se uplatňování a výkonu trestů podle konkrétních okolností v každém jednotlivém případě.
- (35) Jelikož cíle této směrnice nemůže být dosaženo uspokojivě na úrovni členských států, ale spíše jej, z důvodu jejího rozsahu a účinků, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity podle článku 5 Smlouvy o EU. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.
- (36) V souladu s článkem 3 a čl. 4a odst. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irsku s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, oznámilo Irsko své přání účastnit se přijímání a používání této směrnice.
- (37) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irsku s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, a aniž je dotčená článek 4 uvedeného protokolu, se Spojené království neúčastní přijímání této směrnice, a proto pro ně není závazná ani použitelná.
- (38) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, se Dánsko neúčastní přijímání této směrnice, a proto pro ně není závazná ani použitelná.

(39) Účetní dvůr byl konzultován a vydal stanovisko ⁽¹⁾,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

HLAVA I

PŘEDMĚT, DEFINICE A OBLAST PŮSOBNOSTI

Článek 1

Předmět

Tato směrnice stanoví minimální pravidla týkající se vymezení trestných činů a trestních sankcí s ohledem na boj proti podvodům a jinému protiprávnímu jednání poškozujícímu finanční zájmy Unie, a to s cílem posílit ochranu před trestnou činností, která tyto finanční zájmy poškozuje, v souladu s *acquis* Unie v této oblasti.

Článek 2

Definice a oblast působnosti

1. Pro účely této směrnice se rozumí:
 - a) „finančními zájmy Unie“ veškeré příjmy, výdaje a aktiva, které jsou pokryty z následujících rozpočtů, z těchto rozpočtů pocházejí nebo do nich mají být odvedeny:
 - i) rozpočet Unie,
 - ii) rozpočty orgánů, institucí a jiných subjektů Unie zřízených podle Smluv nebo rozpočty, které jsou jimi přímo nebo nepřímo spravovány a kontrolovány;
 - b) „právní osobou“ subjekt, který má podle příslušného práva právní osobnost, s výjimkou států nebo veřejných subjektů při výkonu státní moci a s výjimkou veřejných mezinárodních organizací.
2. V souvislosti s příjmy plynoucími z vlastních zdrojů odvozených z DPH se tato směrnice vztahuje pouze na případy závažných trestných činů proti společnému systému DPH. Pro účely této směrnice se trestné činy proti společnému systému DPH považují za závažné, pokud se úmyslné jednání nebo opomenutí podle čl. 3 odst. 2 písm. d) týká území dvou nebo více členských států Unie a způsobilo celkovou škodu nejméně 10 000 000 EUR.
3. Touto směrnicí není dotčena struktura ani fungování daňových správ členských států.

HLAVA II

TRESTNÉ ČINY V OBLASTI PODVODŮ POŠKOZUJÍCÍCH FINANČNÍ ZÁJMY UNIE

Článek 3

Podvody poškozující finanční zájmy Unie

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby podvody poškozující finanční zájmy Unie byly považovány za trestný čin, pokud byly spáchány úmyslně.
2. Pro účely této směrnice se za podvod poškozující finanční zájmy Unie považují:
 - a) ve vztahu k výdajům nesouvisejícím se zadáváním veřejných zakázek jakýkoli čin nebo opomenutí v souvislosti s:
 - i) použitím nebo předložením nepravdivých, nesprávných nebo neúplných údajů nebo podkladů, které má za následek zpronevěru nebo neoprávněné zadržování prostředků nebo aktiv z rozpočtu Unie nebo rozpočtů spravovaných Uní nebo jejím jménem,
 - ii) neposkytnutím informace v rozporu se zvláštní povinností, které má stejný důsledek, nebo
 - iii) nesprávným použitím takových prostředků či aktiv za jiným účelem, než pro který byly původně přiděleny;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 383, 12.12.2012, s. 1.

- b) ve vztahu k výdajům souvisejícím se zadáváním veřejných zakázek jakýkoli čin nebo opomenutí, alespoň jsou-li spáchány s cílem získat poškozením finančních zájmů Unie pachateli nebo jiné osobě neoprávněný prospěch, v souvislosti s:
- i) použitím nebo předložením nepravdivých, nesprávných nebo neúplných údajů nebo podkladů, které má za následek zpronevěru nebo neoprávněné zadržování prostředků nebo aktiv z rozpočtu Unie nebo rozpočtů spravovaných Unii nebo jejím jménem,
 - ii) neposkytnutím informace v rozporu se zvláštní povinností, které má stejný důsledek, nebo
 - iii) nesprávným použitím takových prostředků či aktiv za jiným účelem, než pro který byly původně přiděleny, čímž dochází k poškození finančních zájmů Unie;
- c) ve vztahu k příjmům jiným než plynoucím z vlastních zdrojů založených na DPH, jež jsou uvedeny v písmenu d), jakýkoli čin nebo opomenutí v souvislosti s:
- i) použitím nebo předložením nepravdivých, nesprávných nebo neúplných údajů nebo podkladů, které má za následek protiprávní snížení zdrojů rozpočtu Unie nebo rozpočtů spravovaných Unii nebo jejím jménem,
 - ii) neposkytnutím informace v rozporu se zvláštní povinností, které má stejný důsledek, nebo
 - iii) nesprávným použitím zákonně získaného prospěchu, které má stejný důsledek;
- d) ve vztahu k příjmům plynoucím z vlastních zdrojů založených na DPH jakýkoli čin nebo opomenutí spáchané v přeshraničních podvodných systémech v souvislosti s:
- i) použitím nebo předložením nepravdivých, nesprávných nebo neúplných údajů nebo podkladů v souvislosti s DPH, které má za následek snížení zdrojů rozpočtu Unie,
 - ii) neposkytnutím informací v souvislosti s DPH v rozporu se zvláštní povinností, které má stejný důsledek, nebo
 - iii) předložením správných údajů týkajících se DPH s cílem podvodně zastířit neodvedení daně nebo neoprávněně vytvořit nárok na vrácení DPH.

Článek 4

Jiné trestné činy poškozující finanční zájmy Unie

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby praní peněz ve smyslu čl. 1 odst. 3 směrnice (EU) 2015/849, které se týká majetku pocházejícího z trestných činů, na něž se vztahuje tato směrnice, bylo považováno za trestný čin.
2. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby pasivní i aktivní korupce, pokud byla úmyslná, byla považována za trestný čin.
 - a) Pro účely této směrnice se „pasivní korupcí“ rozumí jednání úřední osoby, která přímo nebo za pomoci prostředníka pro sebe nebo třetí stranu požaduje nebo získá prospěch jakéhokoli druhu nebo přijme příslib tohoto prospěchu za to, že bude jednat nebo se zdrží jednání v souladu se svými povinnostmi nebo při výkonu svých úkolů způsobem, který poškodí nebo pravděpodobně poškodí finanční zájmy Unie.
 - b) Pro účely této směrnice se „aktivní korupcí“ rozumí jednání každé osoby, která slíbí, nabídne nebo poskytne přímo nebo za pomoci prostředníka úřední osobě prospěch jakéhokoli druhu určený pro tuto úřední osobu nebo pro třetí stranu za to, že tato úřední osoba bude jednat nebo se zdrží jednání v souladu se svými povinnostmi nebo při výkonu svých úkolů způsobem, který poškodí nebo pravděpodobně poškodí finanční zájmy Unie.
3. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby zpronevěra, je-li spáchána úmyslně, byla trestným činem.

Pro účely této směrnice se „zpronevěrou“ rozumí jednání úřední osoby přímo nebo nepřímo pověřené správou finančních prostředků nebo aktiv, která přidělí nebo vyplatí prostředky nebo si присvojí nebo použije aktiva v rozporu s účelem, k němuž jsou určeny, a způsobem, který poškozují finanční zájmy Unie.

4. Pro účely této směrnice se „úřední osobou“ rozumí:
- a) úředník Unie nebo státní úředník, včetně státního úředníka jiného členského státu a státního úředníka třetí země, přičemž:
- i) „úředníkem Unie“ se rozumí osoba:
- která je úředníkem nebo jiným smluvním zaměstnancem Unie ve smyslu služebního řádu úředníků nebo pracovního řádu ostatních zaměstnanců Evropské unie, stanovených nařízením Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 ⁽¹⁾ (dále jen „služební řád“), nebo
 - která byla vyslána k Unii členskými státy nebo jakýmkoli veřejným nebo soukromým subjektem a která plní úkoly rovnocenné úkolům prováděným úředníky nebo ostatními zaměstnanci Unie.
- Aniž jsou dotčena ustanovení o výsadách a imunitách obsažená v Protokolech č. 3 a č. 7, jsou členové orgánů, institucí a jiných subjektů Unie zřízených v souladu se Smlouvami a zaměstnanci takových subjektů považováni za rovnocenné úředníkům Unie v rozsahu, v němž se na ně nevztahuje služební řád;
- ii) pojem „státní úředník“ je třeba chápat na základě definice „úředníka“ nebo „úřední osoby“ ve vnitrostátním právu členského státu nebo třetí země, ve které dotčená osoba svou funkci vykonává.
- V řízení, které se týká státního úředníka členského státu nebo státního úředníka třetí země, ale bylo zahájeno jiným členským státem, je však členský stát, který trestní řízení zahájil, povinen použít definici „státního úředníka“ pouze v rozsahu, v jakém je slučitelná s jeho vnitrostátním právem.
- Pojem „státní úředník“ zahrnuje všechny osoby zastávající výkonnou, správní nebo soudní funkci na celostátní, regionální nebo místní úrovni. Za rovnocenné státním úředníkům jsou považovány všechny osoby, které na celostátní, regionální nebo místní úrovni zastávají legislativní funkci;
- b) jakákoli jiná osoba, která je v členských státech nebo ve třetích zemích pověřena úkoly veřejné služby zahrnujícími správu finančních zájmů Unie nebo přijímáním rozhodnutí týkajících se finančních zájmů Unie a která takové úkoly vykonává.

HLAVA III

OBECNÁ USTANOVENÍ TÝKAJÍCÍ SE PODVODU A JINÝCH TRESTNÝCH ČINŮ POŠKOZUJÍCÍCH FINANČNÍ ZÁJMY UNIE

Článek 5

Návod, pomoc a pokus

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby navádění ke spáchání kteréhokoli z trestných činů uvedených v člácích 3 a 4 a pomoc při jejich páchaní byly rovněž trestné.
2. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby pokus o spáchání kteréhokoli z trestných činů uvedených v článku 3 a v čl. 4 odst. 3 byl rovněž trestný.

Článek 6

Odpovědnost právnických osob

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění odpovědnosti právnických osob za trestné činy uvedené v člácích 3, 4 a 5, které v jejich prospěch spáchá jakákoli osoba jednající samostatně nebo jako člen orgánu dotčené právnické osoby, jež v této právnické osobě působí ve vedoucím postavení na základě:
 - a) oprávnění zastupovat tuto právnickou osobu;
 - b) pravomoci přijímat jménem této právnické osoby rozhodnutí; nebo
 - c) pravomoci vykonávat kontrolu v rámci této právnické osoby.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 56, 4.3.1968, s. 1.

2. Členské státy dále přijmou nezbytná opatření k zajištění odpovědnosti právnických osob v případech, kdy nedostatek dohledu nebo kontroly ze strany osoby uvedené v odstavci 1 tohoto článku umožnil spáchání některého z trestných činů uvedených v člancích 3, 4 nebo 5 ve prospěch dané právnické osoby osobou jí podřízenou.

3. Odpovědnost právnických osob podle odstavců 1 a 2 tohoto článku nevylučuje možnost trestního stíhání fyzických osob, které jsou pachateli trestných činů uvedených v člancích 3 a 4 nebo které jsou trestně odpovědné podle článku 5.

Článek 7

Sankce pro fyzické osoby

1. Pokud jde o fyzické osoby, členské státy zajistí, aby bylo možné za trestné činy uvedené v člancích 3, 4 a 5 ukládat účinné, přiměřené a odrazující trestní sankce.

2. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby za trestné činy uvedené v člancích 3 a 4 bylo možné uložit maximální trestní sankci spočívající v trestu odnětí svobody.

3. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby za trestné činy uvedené v člancích 3 a 4 bylo možné uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyř let, pokud jimi byla způsobena značná škoda nebo získán značný prospěch.

Škoda způsobená nebo prospěch získaný trestnými činy uvedenými v čl. 3 odst. 2 písm. a), b) a c) a v článku 4 se považují za značné, pokud převyšují 100 000 EUR.

Škoda způsobená nebo prospěch získaný trestnými činy uvedenými v čl. 3 odst. 2 písm. d) se s výhradou čl. 2 odst. 2 vždy považují za značné.

Členské státy mohou rovněž stanovit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyř let za jiných závažných okolností vymezených ve vnitrostátním právu.

4. Byla-li spácháním trestného činu uvedeného v čl. 3 odst. 2 písm. a), b) nebo c) anebo v článku 4 způsobena škoda nižší než 10 000 EUR či získán prospěch nižší než 10 000 EUR, mohou členské státy stanovit jiné než trestní sankce.

5. Odstavcem 1 není dotčen výkon disciplinárních pravomocí příslušnými orgány vůči úředním osobám.

Článek 8

Přitěžující okolnost

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby spáchání trestného činu uvedeného v člancích 3, 4 nebo 5 v rámci zločinného spolčení ve smyslu rámcového rozhodnutí 2008/841/SVV bylo považováno za přitěžující okolnost.

Článek 9

Sankce pro právnické osoby

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby právnické osoby odpovědné podle článku 6 podléhaly účinným, přiměřeným a odrazujícím sankcím, které zahrnují peněžité tresty nebo správní pokuty a mohou zahrnovat i jiné sankce, například:

- a) zbavení oprávnění pobírat veřejné výhody nebo podpory;
- b) dočasné nebo trvalé vyloučení z veřejných nabídkových řízení;
- c) dočasný nebo trvalý zákaz provozování obchodní činnosti;

- d) uložení soudního dohledu;
- e) zrušení rozhodnutím soudu;
- f) dočasné nebo trvalé uzavření provozoven použitých ke spáchání trestného činu.

Článek 10

Zajištění a konfiskace

Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby bylo možné zajistit a konfiskovat nástroje a výnosy z trestných činů uvedených v článcích 3, 4 a 5. Členské státy, které jsou vázány směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU ⁽¹⁾, tak učiní v souladu s uvedenou směrnicí.

Článek 11

Soudní příslušnost

1. Každý členský stát přijme nezbytná opatření ke stanovení své soudní příslušnosti ve vztahu k trestným činům uvedeným v článcích 3, 4 a 5,
 - a) pokud byl trestný čin spáchán zcela nebo zčásti na jeho území; nebo
 - b) pokud je pachatel trestného činu jeho státním příslušníkem.
2. Každý členský stát přijme nezbytná opatření ke stanovení své soudní příslušnosti ve vztahu k trestným činům uvedeným v článcích 3, 4 a 5, pokud pachatel v době spáchání trestného činu podléhal služebnímu řádu. Každý členský stát může upustit od uplatňování pravidel o soudní příslušnosti stanovených v tomto odstavci, nebo je může uplatňovat pouze ve specifických případech nebo za specifických podmínek; o této skutečnosti vyrozumí Komisi.
3. Členský stát vyrozumí Komisi, pokud se rozhodne rozšířit svou soudní příslušnost ve vztahu k trestným činům uvedeným v článcích 3, 4 nebo 5, které byly spáchány mimo jeho území, na případy, kdy:
 - a) pachatel trestného činu má obvyklé bydliště na jeho území;
 - b) trestný čin byl spáchán ve prospěch právnické osoby usazené na jeho území, nebo
 - c) pachatel je jedním z jeho úředníků, který jedná při výkonu svých služebních povinností.
4. V případech uvedených v odst. 1 písm. b) přijmou členské státy opatření nezbytná k zajištění toho, aby výkon jejich soudní příslušnosti nebyl vázán na splnění podmínky, že trestní stíhání může být zahájeno pouze na základě oznámení učiněného obětí v místě, kde byl trestný čin spáchán, nebo na základě oznámení ze strany státu, na jehož území byl trestný čin spáchán.

Článek 12

Promlčecí doby pro trestné činy poškozující finanční zájmy Unie

1. Ve vztahu k trestným činům uvedeným v článcích 3, 4 a 5 přijmou členské státy nezbytná opatření ke stanovení promlčecí doby dostatečně dlouhé, počítáno od spáchání trestného činu, aby byly dané trestné činy účinně vyšetřovány a stíhány a aby bylo provedeno účinné soudní řízení a vydáno soudní rozhodnutí.
2. V případě trestných činů uvedených v článcích 3, 4 a 5, jež lze postihovat trestem odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby ve výši nejméně čtyř let, přijmou členské státy nezbytná opatření ke stanovení nejméně pětileté promlčecí doby, počítáno od spáchání trestného činu, aby mohly být dané trestné činy vyšetřovány a stíhány a aby mohlo být provedeno účinné soudní řízení a vydáno soudní rozhodnutí.
3. Odchylně od odstavce 2 mohou členské státy stanovit promlčecí dobu kratší než pět let, nejméně však tři roky, za podmínky, že lze její běh v případě specifických jednání přerušit nebo zastavit.

⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU ze dne 3. dubna 2014 o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v Evropské unii (Úř. věst. L 127, 29.4.2014, s. 39).

4. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby umožnily výkon:
- trestu odnětí svobody převyšujícího jeden rok; nebo alternativně
 - trestu odnětí svobody v případě trestného činu, za který lze uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyř let,

uloženého za trestné činy uvedené v člancích 3, 4 nebo 5 na základě pravomocného odsuzujícího rozsudku, a to po dobu nejméně pěti let ode dne vynesení daného pravomocného odsuzujícího rozsudku. Tato doba může zahrnovat prodloužení promlčecí doby v důsledku jejího přerušování nebo zastavení.

Článek 13

Zpětné získání finančních prostředků

Touto směrnicí není dotčeno zpětné získání:

- na úrovni Unie: finančních prostředků neoprávněně vyplacených v souvislosti se spácháním trestných činů uvedených v čl. 3 odst. 2 písm. a), b) nebo c) nebo v člancích 4 nebo 5;
- na vnitrostátní úrovni: jakékoli neuhrazené DPH v souvislosti se spácháním trestných činů uvedených v čl. 3 odst. 2 písm. d) nebo v člancích 4 nebo 5.

Článek 14

Součinnost s jinými platnými právními předpisy Unie

Touto směrnicí není dotčeno použití správních opatření, sankcí a pokut podle práva Unie, především těch, které jsou uvedeny v člancích 4 a 5 nařízení (ES, Euratom) č. 2988/95, nebo podle vnitrostátních právních předpisů přijatých v souladu s konkrétní povinností stanovenou právem Unie. Členské státy zajistí, aby trestní stíhání zahájené na základě vnitrostátních předpisů, jimiž se provádí tato směrnice, nepatříčně neohrožovalo řádné a účinné použití správních opatření, sankcí a pokut, které nejsou rovnocenné trestním sankcím a které stanoví právo Unie nebo vnitrostátní prováděcí předpisy.

HLAVA IV

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 15

Spolupráce mezi členskými státy a Komisí (OLAF) a ostatními orgány, institucemi a jinými subjekty Unie

- Aniž jsou dotčena pravidla v oblasti přeshraniční spolupráce a vzájemné právní pomoci v trestních věcech, spolupracují členské státy, Eurojust, Úřad evropského veřejného žalobce a Komise v rámci svých pravomocí v boji proti trestným činům uvedeným v člancích 3, 4 a 5. Za tímto účelem Komise a případně Eurojust poskytují technickou a operativní pomoc, kterou příslušné vnitrostátní orgány potřebují k usnadnění koordinace svých vyšetřování.
- Příslušné orgány členských států si mohou v mezích svých pravomocí vyměňovat s Komisí informace, aby se usnadnilo zjištění skutkového stavu a zajistil se účinný postup proti trestným činům uvedeným v člancích 3, 4 a 5. Komise a příslušné vnitrostátní orgány zohlední u každého jednotlivého případu požadavky na utajení a pravidla ochrany údajů. Aniž je dotčeno vnitrostátní právo týkající se přístupu k informacím, mohou členské státy při předkládání informací Komisi za tímto účelem stanovit zvláštní podmínky pro použití těchto informací Komisí nebo jiným členským státem, kterému jsou tyto informace dále poskytnuty.
- Účetní dvůr a auditoři pověřeni prováděním auditu rozpočtů orgánů, institucí a jiných subjektů Unie zřízených podle Smluv a rozpočtů spravovaných a kontrolovaných orgány oznámí úřadu OLAF a jiným příslušným orgánům jakékoliv skutky, o nichž se při výkonu svých povinností dozvěděli a které by bylo možné kvalifikovat jako trestné činy uvedené v člancích 3, 4 nebo 5. Členské státy zajistí, aby stejným způsobem postupovaly i vnitrostátní kontrolní orgány.

Článek 16

Nahrazení Úmluvy o ochraně finančních zájmů Evropských společenství

Úmluva o ochraně finančních zájmů Evropských společenství ze dne 26. července 1995 a protokoly k této úmluvě ze dne 27. září 1996, 29. listopadu 1996 a 19. června 1997 se ve vztahu k členským státům, které jsou touto směrnicí vázány, nahrazují touto směrnicí s účinkem ode dne 6. července 2019.

Odkazy na úmluvu se v případě členských států, které jsou vázány touto směrnicí, považují za odkazy na tuto směrnici.

Článek 17

Provedení

1. Členské státy přijmou a zveřejní právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 6. července 2019. Znění těchto předpisů neprodleně sdělí Komisi. Použijí tyto předpisy ode dne 6. července 2019.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. V případě členských států, které jsou vázány touto směrnicí, musí rovněž obsahovat prohlášení, že ve stávajících právních a správních předpisech se veškeré odkazy na úmluvu nahrazenou touto směrnicí považují za odkazy na tuto směrnici. Způsob odkazu a znění prohlášení si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 18

Podávání zpráv a hodnocení

1. Do 6. července 2021 předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu, ve které zhodnotí, do jaké míry členské státy přijaly opatření nezbytná k dosažení souladu s touto směrnicí.

2. Aniž jsou dotčeny povinnosti podávat zprávy stanovené v jiných právních aktech Unie, předloží členské státy Komisi každý rok tyto statistiky týkající se trestných činů uvedených v článcích 3, 4 a 5, pokud jsou v dotčeném členském státě k dispozici na centrální úrovni:

a) počet zahájených trestních řízení, počet zastavených trestních řízení, počet trestních řízení ukončených zproštěním obžaloby, počet trestních řízení ukončených vynesením odsuzujícího rozsudku a počet probíhajících trestních řízení;

b) částky získané zpět v trestním řízení a odhadované škody.

3. Do 6. července 2024 Komise, s přihlédnutím ke své zprávě předložené podle odstavce 1 a ke statistikám členských států zaslaným podle odstavce 2, předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu, ve které zhodnotí dopad vnitrostátních právních předpisů provádějících tuto směrnici na předcházení podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie.

4. Do 6. července 2022 Komise na základě statistik předložených členskými státy podle odstavce 2 předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu posuzující, s ohledem na obecný cíl posílit ochranu finančních zájmů Unie, zda

a) práh stanovený v čl. 2 odst. 2 je přiměřený;

b) ustanovení o promlčecích dobách uvedená v článku 12 jsou dostatečně účinná;

c) tato směrnice účinně řeší případy podvodu při zadávání veřejných zakázek.

5. Ke zprávám uvedeným v odstavcích 3 a 4 je případně připojen legislativní návrh, který může obsahovat konkrétní ustanovení týkající se podvodů při zadávání veřejných zakázek.

*Článek 19***Vstup v platnost**

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

*Článek 20***Určení**

Tato směrnice je určena členskými státy v souladu se Smlouvami.

Ve Štrasburku dne 5. července 2017.

Za Evropský parlament
předseda
A. TAJANI

Za Radu
předseda
M. MAASIKAS
